

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม คุณธรรมจริยธรรม และสติปัญญา เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เป็นทรัพยากรหลักในการพัฒนาประเทศ ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้น เป็นสิ่งสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาโดยภาครัฐหรือภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียน เอกชนซึ่งจะสามารถอยู่ได้ก็ต้องอาศัยศรัทธาและความไว้วางใจจากผู้ปกครอง และงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่ง อุทัย บุญประเสริฐ (2532, หน้า 219) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นบทพิสูจน์ความสำเร็จของโรงเรียน โรงเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จในด้านวิชาการนั้น โดยปกติจะไม่ได้รับการยกย่อง ความสำเร็จทางวิชาการของโรงเรียน คือ เด็กที่เป็นผลผลิตของโรงเรียนมีคุณภาพและมีคุณสมบัติตรงตามที่หลักสูตรกำหนด ในขณะที่ กิติมา ปริดีติลล (2532, หน้า 55) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการมีความสำคัญอย่างมากต่อหน่วยงานทางการศึกษา หรือโรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน การดำเนินงานทุกด้านของโรงเรียนก็เพื่อเป็นการตอบสนองความสำเร็จของผลงานทางด้านวิชาการ นอกจากนี้ จันทราณี สงวนนาม (2545, หน้า 143) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา ที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุ จุดหมายของหลักสูตร การที่จะตรวจสอบว่าสถานศึกษาใด ผู้บริหารให้ความสำคัญต่องานวิชาการ สามารถดูได้จากสถานศึกษามีขอบเขตของงานวิชาการอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนางาน ครูมีความตระหนักและร่วมมือกันพัฒนางานวิชาการอย่างจริงจัง สามารถ นำปรัชญาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติตาม โครงการต่าง ๆ ได้อย่างดีเยี่ยมและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 7) กล่าวว่างานวิชาการ ถือเป็นหัวใจของสถานศึกษาทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการศึกษา คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาจึงอยู่ที่งานด้านวิชาการซึ่งประกอบด้วยงานด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน

การจัดการบุคลากร การจัดสิ่งส่งเสริมงานด้านวิชาการรวมถึงงานวัดและประเมินผล ซึ่งหลักการปฏิบัติงานวิชาการ คือ หลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่างานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญมากที่สุด ถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาในสถานศึกษามีขอบข่ายในการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้

โรงเรียนวชิราลัย (2551) อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งตลอดเวลาในการดำเนินงานของโรงเรียน ทั้งผู้บริหารและคณะครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการ จึงได้พยายามที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและหาแนวทางที่จะพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น เพราะจากการที่ได้รับฟังความคิดเห็นจากครู ผู้ปกครอง และข้อมูลจากแต่ละฝ่ายของโรงเรียน แสดงให้เห็นว่างานวิชาการของโรงเรียนยังต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุง และพบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้ ด้านหลักสูตรพบว่า โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แต่ยังคงขาดการนำไปใช้และการปรับปรุงแก้ไขหลังจากนำหลักสูตรไปใช้แล้ว ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร พบว่ามีปัญหาในด้านการปฏิบัติ ควรดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรให้สามารถนำมาใช้ได้จริง เพื่อให้เกิดผลในด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ทางด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่ามีปัญหาเรื่องการสนับสนุนงบประมาณในการซื้อสื่อการเรียนการสอน และครูยังขาดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชา ในด้านห้องสมุด พบว่า มีจำนวนหนังสือมากแต่มีความล้าสมัย ด้านการนิเทศการสอน พบว่า ผู้บริหารไม่ได้นิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง ด้านงานวิจัยในชั้นเรียนพบว่า ควรสร้างงานวิจัยที่สามารถช่วยแก้ปัญหาของผู้เรียนในชั้นเรียนให้มากกว่านี้ และในด้านการวัดและประเมินผล พบว่าครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจและไม่ให้ความสำคัญในเรื่องการวัดและประเมินผลเท่าที่ควร และนอกจากนี้ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้มีมาตรการให้มีการรองรับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอกชน มีกระบวนการควบคุมคุณภาพโดยให้บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ควบคุมคุณภาพการศึกษาของทางโรงเรียน นอกจากนี้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2547, หน้า 30) เป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผล

การประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องการพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่การที่จะพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้ดีขึ้นขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารและครูเป็นสำคัญ โดยเฉพาะครูซึ่งเป็นสายปฏิบัติเป็นผู้มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่สอนนักเรียนย่อมรู้ปัญหาต่างๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น จึงมีความจำเป็นที่จะให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพราะการดำเนินการทุกอย่างในองค์กรใดก็ตาม ควรให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการคิดและปฏิบัติเพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริง และการรู้ปัญหาของงานที่ทำอยู่จะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดแนวทางที่จะพัฒนางานในอนาคต

ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายบริหารหลักสูตรและวิชาการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการของโรงเรียน จึงได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนวชิราลัย เพื่อที่จะนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนวชิราลัย อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนวชิราลัย อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขต ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนวชิราลัย อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2553

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนวชิราลัย อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ศึกษาในขอบข่ายงานวิชาการเกี่ยวกับ หลักสูตรและการใช้หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ห้องสมุด การนิเทศการสอน งานวิจัยในชั้นเรียน และการวัดและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้ศัพท์บางคำในความหมายและขอบเขตจำกัด ดังนี้ การปฏิบัติงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมและจัดประสบการณ์ของผู้บริหาร และครูทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการทั้งในด้านหลักสูตร และการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ห้องสมุด การนิเทศการสอน งานวิจัย ในชั้นเรียน และการวัดผลประเมินผล

หลักสูตร หมายถึง การประมวลจุดหมาย แนวทาง วิธีการและเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะคิดและพฤติกรรมตามที่กำหนด ในจุดมุ่งหมายของการศึกษา

การใช้หลักสูตร หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรม และประสบการณ์เรียนรู้ ไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมของครู แต่ละกลุ่มสาระที่จะนำไปใช้จัดการแผนการสอนในโรงเรียน

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ที่จะนำมาสนับสนุนการเรียนการสอน เร้าความสนใจของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจดีขึ้นอย่างรวดเร็ว

ห้องสมุด หมายถึง แหล่งศึกษาหาความรู้ที่รวมเอกสาร สิ่งพิมพ์และหนังสือ เพื่อค้นคว้าหาความรู้ของครู บุคลากร และนักเรียนในโรงเรียน

การนิเทศการสอน หมายถึง การช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

งานวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนหรือพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนในชั้นเรียน

การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการทดสอบ และตัดสินผล การเรียนรู้ของนักเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระนี้สามารถนำไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนวชิราลัย อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่